

TSİMA
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13937

Tarih : 12.04.2025

10/3139

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde (Yüksekova, Şemdinli, Çukurca, Derecik) eğitim hizmetlerinin uzun yıllardır taşınmalı modele bağımlı hale gelmesi, köy okullarının kapalı kalması, öğretmen yetersizliği ve ücretli-sözleşmeli istihdamın kadrolu öğretmenliğin yerine geçmesi, öğrencilerin Kürtçe anadilinde eğitime erişiminin engellenmesi gibi yapısal sorunlar; eşit, güvenli ve bilimsel eğitim hakkını zedelemektedir. Ayrıca taşınmalı eğitim sürecinde yaşanan ödeme gecikmeleri ve maliyet baskıları nedeniyle şoför esnafının mağdur edilmemesi, sürdürülebilir bir taşımacılık sisteminin tesisi açısından zorunludur. 2025-2026 eğitim-öğretim yılına dönük öngörülen risklerin önlenmesi, yerinde eğitimin güçlendirilmesi, taşınmalı eğitimde güvenlik ve maliyet şeffaflığının sağlanması, öğretmen istihdamının kadrolu temelde planlanması ve Kürtçe anadilinde eğitimin önündeki engellerin kaldırılması için gerekli politika ve önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri ilimiz ve ilçelerinde (Yüksekova, Şemdinli, Çukurca, Derecik) 2019–2024 döneminde eğitim hizmetleri, yerinde eğitimin zayıflaması ve köy okullarının kapalı kalması nedeniyle büyük ölçüde taşınalı modele bağımlı hale gelmiştir. Bu bağımlılık; uzun ve riskli güzergâhlar, zorlu iklim koşulları, yetersiz altyapı, araç bakım ve denetim eksiklikleri ile birlikte öğrenciler için sistematik erişim ve güvenlik sorunları doğurmuştur. Servis iptalleri ve gecikmeler, devamsızlık ve öğrenme kayıplarını artırırken, şoför esnafı ödeme gecikmeleri ve maliyet baskıları nedeniyle ekonomik olarak sürdürülemez bir konuma itilmiştir. İlçeler özelinde tablo benzerdir: Yüksekova’da artan nüfusa karşın okul kapasitesi yetersizdir; Şemdinli ve Çukurca’da çok sayıda köy okulu kapalıdır; Derecik’te altyapı ve öğretmen planlaması ihtiyacı karşılanamamaktadır.

İnsan kaynağı yönünden en kritik sorunlardan biri, ücretli öğretmenliğin fiilen kadrolu istihdamın yerine ikame edilmesi ve sözleşmeli istihdamın süreklileşmesidir. Ücretli öğretmenler, düşük ücret, sınırlı sosyal haklar ve yüksek iş güvencesizliği koşullarında çalıştırılmakta; bu durum hem emek sömürüsü niteliği taşımakta hem de okullarda süreklilik, kurumsal bellek ve eğitim kalitesi üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Sözleşmeli istihdam modellerinin yaygınlığı da benzer biçimde öğretmen devrini artırmakta, kırsal ve dezavantajlı okullarda nitelikli öğretmen tutunmasını zorlaştırmaktadır. Pedagojik literatür, öğretmen istikrarının öğrenme çıktıları için belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır; bu nedenle esasa ilişkin çözüm, sözleşmeli ve ücretli istihdam yerine kadrolu, güvenceli ve teşviklerle desteklenmiş istihdamın planlanmasıdır.

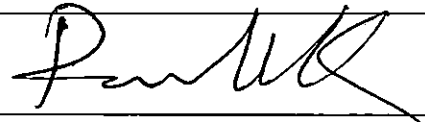
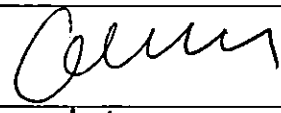
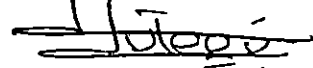
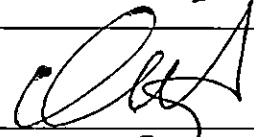
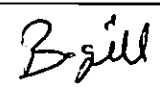
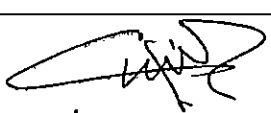
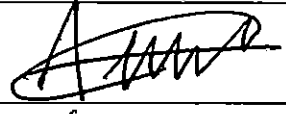
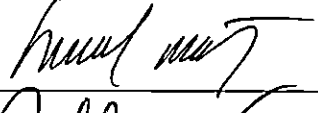
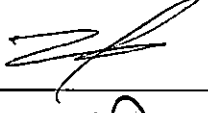
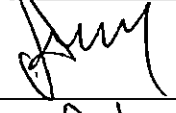
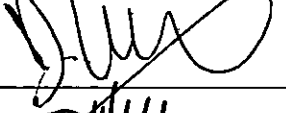
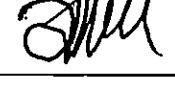
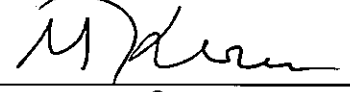
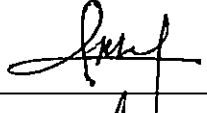
Anadilinde (Kürtçe) eğitime erişimin önündeki yasal ve idari engeller, bölge öğrencilerinin pedagojik performansını ve okul bağlılığını zayıflatmaktadır. Çok dilli, eşit ve bilimsel eğitim ilkeleri, çocukların kendi anadilinde eğitimle erken okuryazarlık ve akademik başarılarının desteklenmesini gerektirir. Bu çerçevede anadilinde eğitim için öğretmen yetiştirme, materyal geliştirme ve ölçme-değerlendirme boyutlarında planlı bir kamu politikası ihtiyacı açıktır.

2025–2026 eğitim-öğretim yılı, mevcut eğilimler korunursa öngörülebilir riskler taşımaktadır: yakıt ve bakım maliyetlerindeki dalgalanmaların sözleşme bedellerine yansımaması nedeniyle taşımada yeni kesintiler; güzergâh bazlı risk analizlerinin güncellenmemesi halinde kış aylarında artacak güvenlik problemleri; araç muayene ve sürücü sertifikasyonlarının standardize edilmemesi nedeniyle kaza riski; ücretli ve sözleşmeli istihdamın sürmesi halinde öğretmen devrinin artması; kapalı köy okullarının açılmaması nedeniyle devamsızlık ve öğrenme kayıplarının derinleşmesi; anadilinde eğitim kapasitesinin güçlendirilmemesi halinde erken sınıflarda kalıcı öğrenme eşitsizliklerinin yerleşmesi.

Bu risklerin yönetimi için Bakanlık düzeyinde önleyici ve doğrulayıcı tedbirler gereklidir. Güzergâh-temelli risk haritalarının her dönem başında güncellenmesi, kış şartlarına göre alternatif rota ve yedek araç planı yapılması; tüm servis araçları için dönem başı ve ara tatil dönüşlerinde zorunlu teknik muayene, GPS ve araç içi kamera ile dijital takip sistemlerinin kurulması; sürücüler için çocuk yolcu taşımacılığına özgü sertifikasyon, periyodik eğitim ve psikoteknik değerlendirme uygulanması; sözleşmelerde yakıt ve bakım için fiyat farkı/eskalasyon maddesi, ödeme zaman garantisi ve acil durum yedek araç zorunluluğu

getirilmesi; okul başına taşıma kesintisi erken uyarı göstergelerinin belirlenmesi ve ilçe kriz protokollerinin oluşturulması; 2025–2026 için kadrolu öğretmen atama takviminin dönem başlamadan tamamlanması, ücretli ve sözleşmeli pozisyonların kademeli olarak tasfiye edilmesi ve zor bölgeler için barınma ile ek tazminat içeren tutundurma paketlerinin geliştirilmesi; kapalı köy okulları için kademeli yeniden açma planlarının hazırlanması; anadilinde eğitim için pilot sınıflar, öğretmen eğitimi, müfredat ve materyal setlerinin oluşturulması ile bağımsız etki değerlendirmelerinin yapılması gerekmektedir.

Hakkâri’de eşit, güvenli ve bilimsel eğitimin tesisi; taşınmalı eğitimin risk ve maliyetlerinin şeffaf yönetimi, yerinde eğitimin güçlendirilmesi, ücretli ve sözleşmeli istihdamın kadrolu istihdama dönüştürülmesi ve anadilinde eğitim kapasitesinin geliştirilmesiyle mümkündür. 2025–2026 yılına ilişkin risklerin önceden tespiti ve önlenmesine dönük planların kamuoyuyla paylaşılması, çocukların üstün yararı ve eğitim hakkının gereğidir. Bu amaçla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	